

podepsal jako zástupce scilicet oprávněný, tedy předstíraje samo oprávnění, t. j., aby se svým podpisem vydával za oprávněného zástupce. To plyne zejména z druhé věty § 103 směn. zák. Tam je řeč o stejném ručení poručníků a zákonných zástupců, kteří v y d a j í směnečné prohlášení, překročivše své oprávnění. Je tedy předpokladem závaznosti zmocněncovy dle § 103 směn. zák., že směnečné prohlášení bylo vydáno k třetí osobě (k nabyvateli). Tomu svědčí i obdobné ustanovení čl. 55 obch. zák., podle něhož ručí z důvodu nedostávající se plné moci ten, kdo obchod ujedná. K perfekci směnečného prohlášení a k plné účinnosti podpisu proti nabyvateli je pak potřebí, by směnka podepsaná zmocněncem byla převedena do nabyvateleova vlastnictví. V tom směru zjišťuje odvolací soud, že žalovaný dal příkaz, aby směnky byly vydány žalobkyni, a že jejímu zástupci B-ovi telefonicky sdělil, že směnky jsou připraveny, ať si pro ně přijde k účetnímu D-ovi, že tedy směnky se dostaly do rukou žalobkyně s plným vědomím a na příkaz žalovaného. Dal-li žalovaný příkaz, aby směnky byly vydány, a, přesvědčil-li se, že nejsou opatřeny druhým firemním podpisem, jednal na svůj vrub a jeho počínání nelze chápati podle § 863 obč. zák., podle zásad poctivého styku v obchodě jinak, než že vydal směnečné prohlášení žalobkyni jako zástupci firmy akciové společnosti M., ač oprávněn k němu nebyl, předstíraje tím, že směnky jsou připraveny, jejich hotovost a tím i své samooprávnění k podpisu. V dalším postačí poukaz na důvody napadeného rozsudku.

Čís. 12281.

Obchodní jednatel, který je samostatným obchodníkem, nemá, nevymínil-li si to ve smlouvě, nárok na to, by mu byly sděleny obchodní knihy firmy, pro niž zprostředkoval obchodní spojení, a to ani podle obdoby § 1198 obč. zák. ve spojení s čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1933, Rv II 530/31.)

Žalobkyně, vdova po obchodníku, seznámila žalovanou firmu s firmou T. za tím účelem, by učinily obchody, z nichž se mělo žalobkyni dostati provise v určité výši. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované, by žalovaná byla uznána povinnou, vyúčtovat i žalující straně provisi, která jí přísluší z obratu docíleného s firmou T. v době od roku 1925 až do 28. března 1930, a zaslati žalobkyni výtah z obchodních knih o veškerých obchodech uzavřených s firmou T. v řečené době. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

V rozhodnutí čís. 7696 bylo dovoděno, že na obchodního jednatele, který je samostatným obchodníkem, jakž je tomu i u žalobkyně, nelze použití obdobně ustanovení zákona o obchodních pomocnících ze dne

16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. Žalobkyně nemá tedy z tohoto zákona nárok na to, by s ní byly sděleny obchodní knihy žalované. Žalobkyně sama připouští, že z tohoto zákonného důvodu ani nežaluje, nýbrž má za to, že poměr mezi stranami jest obdobný jako při smlouvě společenské a že jí podle obdoby § 1198 obč. zák. v souvislosti s čl. XLII uv. zák. k civilnímu soudnímu řádu přísluší nárok v žalobě uplatňovaný, protože prý by se jinak nikdy nemohla svého práva domoci, neznajíc rozsah obchodního spojení, jež bylo jejím přičiněním zprostředkováno. Je zřejmé, že žalobní prosbou chce žalobkyně dosáhnouti v podstatě téhož účinku, jaký by mělo, kdyby jí bylo přiznáno, právo nahlédnouti do knih žalované. Nelze se žalobkyní souhlasiti ani v tom, že lze použiti obdoby § 1198 obč. zák. o smlouvě společenské, protože tu takové shody nebo podobnosti obou právních poměrů není, a netřeba se proto blíže zabývatí rozhodnutím čís. 1058, které se týká společenského poměru mezi dvěma zprostředkovateli ve smyslu § 1198 obč. zák. Ani rozhodnutí čís. 6024 nedovolává se žalobkyně právem, protože se v něm řeší jen sám nárok zprostředkovatele na odměnu a jeho rozsah, nikoli však otázka, o kterou jde v tomto sporu. Není tu ani podmínek čl. XLII uv. zák. k c. ř. s., jehož ustanovení nelze rozšiřovati na jiné případy. Žalobkyně domáhá se v žalobě plnění, k němuž žalovaná strana ani po zákonu, ani podle smlouvy není povinna, protože žalobkyně ani netvrdila a ani z dopisů ze dne 3. a 7. října 1925 nevyplývá, že se žalovaná k vyúčtování provise, k vykazování docíleného obrátu a k předkládání výtahu z obchodních knih zavázala. Bylo na žalobkyni, by si takovéto právo smluvně vymínila; neučinivši tak, nemůže se dovolávati toho, že je jí důkaz o výši provise ztížen nebo znemožněn.

Čís. 12282.

Předpokladem nároku obce v Čechách proti majiteli nemovitosti na náhradu nákladů na zřízení chodníku podél nemovitosti jest pravoplatný příkaz příslušného správního úřadu ke zřízení chodníku vykonatelný proti žalovanému.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, R I 1037/32.)

Obec v Čechách domáhala se na majitelce domu náhrady nákladu, jež žalobkyně vynaložila na zřízení chodníku kolem nemovitostí žalované. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Žalující obec domáhá se na žalované náhrady za náklady, jež vynaložila na zřízení chodníku kolem jejích nemovitostí, dovozujíc, že